

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Conditiones nonnullae materiae. Cap. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

à Natura proximè formari; demum per imitationē ideæ, intrinsecùs perfici, & terminari.

Conditiones nonnullæ materiæ.

CAP. XI.

Quoniam Diuina Mens, rerum omnium formis est decorata, ap-primè est fœcunda; summopere est nata efficere, suæque perfectio- nis umbras aliis impartiri; quod fieri non poterat sine communi aliquo subiecto, quod effectio- ni subiiceretur, umbrasque idearum reciperet: propterea necessaria fuit materia. Et quoniam id, quod pro receptione optimè est paratum, debet nil recipiendorum in sui natura includere; iure materia omnino nuda, omnino egena esse debuit; vt splendidissimè posset indui, nulla ratione formanti resisteret, & ex summa eius indigentia, mira opulentia cõsurgeret. Nuda itaque penitus formis est conditio materiæ; & propterea dicitur exemplar diuinitatis expers. Insuper, quod omnino, & maximè debet pati, & perpeffionis aliorum futurum est initium; omni efficiendi facultate debet esse destitutum: materia, huiusmodi esse debuit: iure itaque, vt primum efficiens nulla ratione patitur, ita primum hoc subiectum nil valet efficere: & iure Diana sterilis nuncupatur, ex cuius sterilitate eximia fœcunditas cõsurgit. Prætereà, quod omnibus figuris circumferibi, omnesque terminos susci-

pere debet; vt cunctis careat, necesse est: iure itaque materia, magnum, & paruum; ac insuper infinita, vel potius infinitudo nuncupatur. Neque propterea cum Stoicis, & plurimis ex antiquis putandum est, materiam esse corpus; nam si corpus esset, iam formam haberet, nec esset nata recipere omnes: habet tamen materia dimensiones sibi coaeternas, termino destitutas; ratione quarum nuncupatur magnum, & paruum: adeo, vt primò consideretur natura materiae; mox participatio dimensionum, & quantitatis. Dum cogitamus, magnitudinem aduenire materiae; non est putandum, vt per eam tunc materia, quasi ex angusto, ac indiuiduo loco, in latum extendatur; nullibi enim ita contracta considerari potest materia: sed solum est dicendum, quod cum prius quãtitate careat, mox eam habet. Imaginamur tamen nonnuquam materiam, quasi dimensionem quandam inanem; & propterea nonnuquam, cum ab Arist. tum à Platone, vacui nomine designatur. Iure primum omnium quod in materia recipitur, moles est; nam per molem redditur diuidua: & cum diuidatur, valet simul per varias partes, omnes formas recipere, & cuncta fieri; quæ fieri non potuisset, si indiuidua permanisset. Partes itaque materiae, insequuntur quantitatem; non autem quantitatem antecedunt, vt minùs rectè nonnulli ex Latinis existimarunt; qui partes substantiae, quantitatem antecedentes excogita-

gita-

gitarunt. Insuper, cum materia per molem partes habeat; quæuis eius pars, quæ mortales recipit umbras, cum simul non valeat fieri omnia, temporis successione omnia fit: Dico, quæ mortales recipit umbras, ut portionem præcipuam eius excludam, cœli forma honestatam; in qua simul facultate, puritate, & eminentia quadam, omnia continentur. Sic itaque materia, virtute suæ naturæ, fit omnia; virtute quantitatis, recipit modo diuisibili. Demum, cum materia per interminatam molem nuncupetur infinita; non est putandum, ut ita sit infinita, ut superet omnes terminos: sed è cōtra infinita dicitur; quia infra omnes terminos collocata, nullum ex illis habet, & cunctos recipere valet; adeò, ut ratione opposita Deus, & materia nuncupentur infinita. Deus est infinitus, exuperans terminos omnes; materia è contra infra omnes collocatur: propterea, ut materiæ conuenit terminari; ita Deo maxime repugnat. De huiusmodi materiæ conditionibus, nulla profectò inter Arist. & Platonem lis est, sed summopere in sententia conueniunt ut etiam conueniunt de attinētibus ad potentiam materiæ: de qua cum plurima dicantur ab expositoribus Aristotelis,

nil vltra esse dicendum censui,
ne in re morarer
infinities
acta.

R 5